

Ελληνογερμανική Συνέλευση (DGV) III 15-16 Νοεμβρίου 2012 (Θεσσαλονίκη)

- Αναφορική έκθεση -

Θέμα: Δημοσιονομικά έσοδα και αυτοδιοίκηση

Υπό την διεύθυνση του κ. Οδυσσέα Αθανασιάδη, αναπληρωτή διευθυντή του καταστήματος Θεσσαλονίκης του Ελληνογερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου, παρουσίασαν

- Ο Καθηγητής κος Gerhard Banner, τέως διευθυντής της διαχειριστικής υπηρεσίας τοπικής αυτοδιοίκησης KGSt και
- ο κος Michael Schneider, Πτυχ. Οικονομολόγος και Αντιδήμαρχος του δήμου Grafenschaft καθώς και πρόεδρος της επιτροπής οικονομικού ελέγχου της περιφέρειας Ahrweiler

αξιόλογες πληροφορίες για τα θέματα "Τοπική αυτοδιοίκηση και η δημοσιονομική διαχείριση των δήμων" καθώς και "Τήρηση διπλών λογιστικών βιβλίων στην τοπική αυτοδιοίκηση – εμπορική λογιστική ως τρόπος για την εξασφάλιση διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στους προϋπολογισμούς".

Ο κος Αθανασιάδης δίνει το έναυσμα για την έναρξη της συζήτησης με τη διαπίστωση "χωρίς χρήματα δεν λειτουργεί τίποτα". Τα οικονομικά των δήμων συνεχώς περικόπτονται, παρόλο που αποτελούν τη βάση για την εκπλήρωση μεγάλου μέρους των καθηκόντων τους. Θέτει ορισμένα βασικά ερωτήματα τα οποία θα έπρεπε να συζητηθούν στο πάνελ, και πέραν αυτού:

- Πως μπορεί να υπάρξει έλεγχος των δημοσιονομικών εσόδων;
- Πως μπορεί να εξασφαλιστεί μια κατά μέσο ροή χρημάτων;
- Πως μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική διοίκηση;
- Πως μπορούν τα κονδύλια να κατανεμηθούν αποτελεσματικά;
- Πως μπορούμε να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη των πολιτών;

Ο κος Michael Schneider εξήγησε στην εισήγησή του ότι η αλλαγή από την εμποροκρατική θεώρηση των δημοσίων δαπανών στη διπλογραφική μέθοδο των προϋπολογισμών προσέφερε μια καλή ευκαιρία, για καταγραφή της κατάστασης του προϋπολογισμού. Σχολίασε ότι στην τοπική αυτοδιοίκηση ανατίθενται όλο και περισσότερα καθήκοντα χωρίς τα ανάλογα οικονομικά κονδύλια – ένα πρόβλημα το οποίο εκφράστηκε επανειλημμένως στη DGV ("Όποιος περιμένει μια υπηρεσία από τους δήμους θα πρέπει να την πληρώσει").

Στο σχέδιο της μεταρρύθμισης στην Γερμανία άνηκαν και ανήκουν:

- Το σχέδιο για τη διαχείριση των οικονομικών πόρων αντί του σχεδίου κατανάλωσης χρημάτων
- Εξωστρεφής αντί εσωστρεφής διαχείριση
- Εισαγωγή στα οικονομικά εργαλεία ανάλυσης και διεύθυνσης
- Αποκεντρωμένη συνένωση της ειδικής ευθύνης και ευθύνης των πόρων
- Προσανατολισμός στους πελάτες

■ Παρακίνηση συνεργατών

Κατά τον κο Schneider, η ψευδαίσθηση μιας συνεχώς αναπτυσσόμενης και εύπορης κοινωνίας ("ψευδαίσθηση κοινωνίας") και η δυνατότητα επιφόρτισης των τωρινών φορτίων στις πλάτες των επόμενων γενεών, ελλοχεύει κινδύνους. Βρισκόμαστε σε μια "στροφή των εποχών", οι προβληματισμοί θα πρέπει να επιλυθούν σήμερα και οι προϋπολογισμοί των δήμων να εξυγιανθούν επίσης τώρα.

Ακόμη και στην Γερμανία, ελάχιστοι δήμοι είναι σε θέση να ισοσκελίσουν τον προϋπολογισμό τους με τις δημοσιονομικές αποσβέσεις. Όλο και συχνότερα εξετάζεται το λειτουργικό κόστος, κάτι που σημαίνει μια ουσιαστική επιστροφή στην εμποροκρατική θεώρηση των προϋπολογισμών.

Σχολίασε δε ότι οι δήμοι δεν είναι επιχειρήσεις, και δεν είναι προς συζήτηση το "αν", αλλά το "πως". Αυτή η πραγματικότητα θα πρέπει να αναγνωριστεί. Μέχρι τώρα δεν υπήρξαν ορατά φορολογικά πλεονεκτήματα από την εφαρμογή της διπλής λογιστικής μεθόδου, ενώ η διαφάνεια φαίνεται να μειώνεται λόγω της αυξημένης περιπλοκότητας.

Μελλοντικά θα πρέπει:

- Να μειωθεί ο αριθμός των προϊόντων, υπηρεσιών και κωδικών αριθμών
- Οι φορείς αποφάσεων θα πρέπει να κατανοούν τους αριθμούς και τα δεδομένα (π.χ. εντόπιση συμφόρησης επενδύσεων λόγω της διπλής λογιστικής μεθόδου)
- Ενημερωτικές προκαταρκτικές εκθέσεις για τον προϋπολογισμό
- Καταγραφή σημαντικών εξελίξεων στην πραγματική τους χρονική σειρά
- Πολλά σημαντικά πράγματα δεν εξαρτώνται από το σύστημα προϋπολογισμού: απώλεια οφέλους από επενδύσεις που δεν πραγματοποιήθηκαν, πώληση των „θησαυρών“, αύξηση χρέους...

Ο κος Αθανασιάδης συμπλήρωσε ότι πολλά χρήσιμα εργαλεία είναι και στην Ελλάδα γνωστά, θα πρέπει όμως να εφαρμόζονται προς όφελος όλων.

Ο κος Καθηγητής Banner δεν συμμερίζεται την απαισιοδοξία ως προς τη τοπική αυτοδιοίκηση. Παρατηρεί ότι η θεώρηση του θύματος (η τοπική αυτοδιοίκηση με μεγάλες οικονομικές στενότητες λόγω της ελλειψεί χρηματοδότησης από την Ομοσπονδία και τα Κρατίδια) έχει και μια άλλη πλευρά. Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει και μια τοπική αυτό-ευθύνη ("ένας δήμος που δεν ισοσκελίζει τον προϋπολογισμό του, το κάνει εν γνώσει του"). Η υπερχρέωση των δήμων στην ΟΔ της Γερμανίας διαφέρει σημαντικά από αυτή των Ομόσπονδων Κρατιδίων. Μόνο 8 εκ των 396 δήμων της Βόρειας Ρηνανίας-Βεσφαλίας έχουν έναν νόμιμο ισοσκελισμένο προϋπολογισμό. Οι μεγάλες διαφορές μεταξύ του Νότου και του Βορρά της Γερμανίας, εξήγησε ο κος Καθηγητής Banner, αφορούν κυρίως τη νοοτροπία ("ένας χαρούμενος πολίτης της Ρηνανίας, δεν είναι μια νοικοκυρά από τη Σουηβία"), και κατά δεύτερο λόγο, σημαντικές θεσμικές διαφορές. Σημαντικό όργανο είναι το συμβούλιο που λαμβάνει όλες τις καθοριστικές αποφάσεις. Οι διαφορές γίνονται σαφείς μέσα από το ρόλο του δημάρχου:

Στη Βάδην-Βυρτεμβέργη και στην Βαυαρία, ο δήμαρχος είναι πιο ισχυρός από ότι π.χ. στη Βόρεια Ρηνανία-Βεσφαλία. Ένας δήμος χρειάζεται όμως έναν ισχυρό δήμαρχο, κατά τον κο Banner, επειδή ως υπεύθυνος της διοίκησης και του συμβουλίου, αντικαθιστά και τον διοικητικό διευθυντή/γενικό γραμματέα. Συνεπώς, θα πρέπει να διαθέτει, κατά προτίμηση, ένα ηγετικό ιστορικό και να είναι ικανός να αναπτύξει μια στρατηγική η οποία θα ισορροπεί

τα δημοσιονομικά. Ο δήμαρχος στο Νότο της Γερμανίας, θα πρέπει συνεπώς να έχει δια νόμου μια ισχυρή θέση.

Διαφορές υπάρχουν και στο δικαίωμα ψήφου:

- Η Βάδην-Βυρτεμβέργη ψηφίζει δήμαρχο με θητεία τα 8 έτη, που του προσφέρει χρόνο να δράσει, ενώ τα δημοτικά συμβούλια ψηφίζονται ανά πενταετία. Ο δήμαρχος στη Βάδην-Βυρτεμβέργη είναι ταυτόχρονα και πρόεδρος όλων των επιτροπών, με δικαίωμα ψήφου
- Στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία ο δήμαρχος παλιότερα ψηφιζόταν άμεσα για 5 χρόνια, όπως και το δημοτικό συμβούλιο. Η θητεία του δημάρχου αυξήθηκε πλέον στα 6 χρόνια, που όμως πρόκειται να ακυρωθεί βάσει της σύμβασης του κυβερνητικού συνασπισμού, και ο δήμαρχος μελλοντικά θα ψηφίζεται ξανά μαζί με το δημοτικό συμβούλιο. Αυτό, σύμφωνα με τον κο Banner είναι ένα πρόβλημα, όπως και η κομματική προσήλωση.

Ο Καθηγητής κος Banner συνόψισε, λέγοντας ότι στην Βαυαρία/Βάδην-Βυρτεμβέργη το σύστημα έχει έναν προσανατολισμό προς τη συμφωνία και αρμονία ενώ στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία υπάρχει ένας ανταγωνιστικός προσανατολισμός. Η έρευνα δείχνει ότι η αναζήτηση για συναίνεση που χαρακτηρίζει το πρώτο σύστημα, επιφέρει και μια μεγαλύτερη ευθύνη στην διαχείριση των δημοσιονομικών.

Τέλος, δήλωσε ο κος Banner, ότι επιθυμούσε να δείξει με την εισήγησή του πως και στην Γερμανία υπάρχουν πολιτικές, ιστορία και νοοτροπίες. Η Ελλάδα έχει ασφαλώς μια μεγαλύτερη ανάγκη να καλύψει ελλείψεις και η υποστήριξη στην προσπάθεια αυτή είναι διασφαλισμένη.

Ο κος Αθανασιάδης έκλεισε το εν λόγω πάνελ και συμπέρανε ότι χαιρετίζει την εισήγηση του κος Banner, ο οποίος ασκεί μεγαλύτερη κριτική στους κομματικούς του φίλους στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία απ' ότι στους πολιτικούς του ανταγωνιστές στη Βάδην-Βυρτεμβέργη. Μια τέτοια αντικειμενική και ανεξαρτήτως χρωματισμών κρίση χρειάζεται και στην Ελλάδα.

Ανταποκριτής: Philipp Haugwitz